

Q&A heropening scholen

ALGEMEEN

Op 20 mei jl. is het definitieve protocol heropening voortgezet onderwijs gepubliceerd. Wat zijn de belangrijkste verschillen met het voorlopige protocol?

- Naar aanleiding van de vele vragen is in het definitieve protocol verduidelijkt dat alle scholen opengaan. En alle leerlingen moeten in de gelegenheid worden gesteld op fysiek onderwijs te volgen.
- Er is een separate handreiking voor het vervoer van leerlingen gepubliceerd. Uitgangspunt is dat de scholen afspraken moeten maken over het OV met de regionale vervoerders.
- Leraren zijn een vitaal beroep en hoeven het OV niet te mijden. Dit was wel opgenomen in het vorige protocol.
- Verder is een aantal zaken rondom desinfectie verhelderd, op basis van het RIVM. Zie hiervoor hoofdstuk 3, punten 3 en 4.

Is er ondersteuning bij de heropening van de scholen in het voortgezet onderwijs?

Het kabinet heeft aangekondigd dat als het virus onder controle blijft, scholen voor voortgezet onderwijs vanaf 1 juni (in de praktijk 2 juni vanwege Tweede Pinksterdag) weer fysiek onderwijs voor alle leerlingen gaan opstarten. De sociale partners hebben in afstemming met het RIVM een protocol 'Opstart voortgezet onderwijs' opgesteld dat kan helpen bij het organiseren van het onderwijs in een anderhalve-meter-werkelijkheid. In het protocol gaat het over verschillende aspecten waar scholen bij heropening mee te maken krijgen, zoals hygiënemaatregelen, inrichting en gebruik van gebouwen, lestijden en activiteiten, en woon- onderwijsverkeer. Het gaat voor een deel om verplichtingen die uit het kabinetsbesluit volgen, en voor een deel om adviezen aan scholen.

De Stichting Platforms VMBO en de Sectorraad Praktijkonderwijs zijn daarnaast servicedocumenten aan het ontwikkelen met meer informatie over respectievelijk het beroepsgerichte vmbo en het praktijkonderwijs. Deze documenten worden ontwikkeld op basis van het protocol 'opstart voortgezet onderwijs', en komen op bovengenoemde websites te staan.

Gaat het in het protocol van de sociale partners om verplichtingen die volgen uit het kabinetsbesluit of om adviezen?

Voor een deel gaat het in het protocol om verplichtingen die uit het kabinetsbesluit volgen en voor een deel om adviezen waar scholen zelf invulling aan kunnen geven. De verplichtingen waar scholen aan gehouden zijn, zijn in het protocol weergegeven in rood.

In het protocol 'opstart voortgezet onderwijs' staat: 'Scholen melden zich bij een ongewoon aantal gevallen met klachten. Dit geldt voor zowel leerlingen als personeelsleden.' Wat is de achtergrond van deze richtlijn?

Het is gebruikelijk dat scholen uitbraken van infectieziekten melden bij de GGD Gemeentelijke Gezondheidsdienst afdeling infectieziektebestrijding. In het kader van artikel 26 van de Wet publieke gezondheid meldt de schoolleider of locatiemanager het optreden van een ongewoon aantal gevallen van een ziekte van vermoedelijk infectieuze aard. Dit geldt ook voor (mogelijke) coronavirusinfecties. Er is momenteel nog geen duidelijkheid over de concrete invulling van 'een ongewoon aantal', en over het testbeleid voor het voortgezet onderwijs. Zodra hier meer over bekend is publiceren we dat.

Op de RIVM site staat: 'Scholen zijn tot 1 juni indien nodig wel open voor (school)examens.' Geldt dit ook voor voorexamenklassen?

Nee, dit geldt uitsluitend voor de examenklassen. Tot 1 juni (in de praktijk dus 2 juni in verband met Tweede Pinksterdag) zijn de scholen (eventueel) uitsluitend geopend voor het afnemen van schoolexamens bij examenleerlingen en voor de opvang van kwetsbare leerlingen en leerlingen met ouders

met vitale beroepen. De overheid is bang dat het aantal besmettingen te snel zal stijgen als dit regime eerder wordt verruimd.

De definitie van 'kwetsbare groepen' vindt u [hier](#).

Is het toegestaan om leerlingen in de periode voor 1 juni op vrijwillige basis naar school te laten komen voor extra begeleiding?

Scholen mogen voor 1 juni uitsluitend [kwetsbare leerlingen](#) en leerlingen van ouders met vitale beroepen opvangen, evenals schoolexamens organiseren voor de eindexamenleerlingen.

De definitie van 'kwetsbare groepen' vindt u [hier](#).

Wat is het beleid ten aanzien van leerlingen van ouders met vitale beroepen en leerlingen in een kwetsbare positie na 1 juni, als de middelbare scholen open gaan?

Scholen in het voortgezet (speciaal) onderwijs gaan vanaf 2 juni weer open. De afspraak is dat alle leerlingen na 1 juni weer fysieke lessen krijgen op school. Scholen delen zelf in wanneer welke leerlingen fysiek naar school gaan. Scholen besluiten zelf om sommige leerlingen extra uren op school aanwezig te laten zijn of dat extrabegeleiding nodig is of vanwege een kwetsbare thuissituatie.

In het protocol 'opstart voortgezet onderwijs' staat dat iedereen ouder dan 12 jaar 1,5 meter afstand van elkaar houdt. Betekent dit dat de afstand voor de (meeste) brugklassers niet geldt?

Nee, dat betekent het niet. Alle leerlingen en personeelsleden houden tussen elkaar en onderling 1,5m afstand. Het RIVM heeft in algemene richtlijnen gesproken over de leeftijdsgrens van 12 jaar. Daarbij is geen rekening gehouden met het feit dat er ook leerlingen jonger dan 12 in het voortgezet onderwijs zitten.

Van de PO-scholen wordt verwacht dat er per dag maximaal de helft van de kinderen op enig moment in het gebouw mogen zijn. Is dit soort kaders er ook voor het voortgezet onderwijs?

Met het afstandscriterium van 1,5 meter is de inschatting dat ongeveer een kwart tot één derde van de leerlingen tegelijkertijd in het schoolgebouw mag zijn. Dit hangt af van de grootte van het schoolgebouw. Een dubbele U-opstelling in het klaslokaal (waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de aanwezige wanden) lijkt in veel gevallen de meeste ruimte te bieden.

Mag je als school al eerder dan 1 juni iets doen met bewegingsonderwijs in de buitenlucht, met inachtneming van RIVM richtlijnen?

Nee, dat mag niet. De scholen zijn tot 1 juni (in de praktijk 2 juni in verband met Tweede Pinksterdag) uitsluitend geopend voor het afnemen van schoolexamens bij examenleerlingen en voor de opvang van kwetsbare leerlingen en leerlingen met ouders met vitale beroepen. Het KVLO heeft op hun website [protocollen LO voor het VO en PrO](#), en voor het [VSO](#) gepubliceerd.

Komen er ondersteunende fondsen voor aanschaf webcams, headsets, licenties etc., nu de situatie van hybride onderwijs langer zal blijven duren?

SIVON verzorgt in deze crisis ondersteuning bij de aanschaf van devices. Momenteel worden nog 11.000 devices ingekocht voor besturen die daarvoor een aanvraag hebben ingediend. Daarnaast stellen uitgeverijen gratis digitaal leermateriaal beschikbaar wanneer een leerling beschikking heeft over het folio leermateriaal van de desbetreffende methode. [Onlangs](#) hebben de uitgeverijen bekend gemaakt deze actie tot in ieder geval de zomervakantie te verlengen. Wanneer meer bekend is over maatregelen na de zomervakantie, kunnen we met uitgeverijen in gesprek gaan over het oprekken van deze actie. Tot slot hebben SIVON en Kennisnet een verkenning gedaan naar de aanschaf van hard- en software om lessen te kunnen livestreamen. Deze producten kunnen via de ICT-leverancier van de school worden aangeschaft. De lage prijs van het benodigde materiaal maakt een gezamenlijk inkooptraject via SIVON overbodig. Lees [hier](#) meer over de behoeften voor livestreaming van lessen.

Waar kan ik meer informatie vinden over het streamen van lessen?

Het streamen van een les hoeft technisch niet zo ingewikkeld te zijn als u over de juiste hulpmiddelen beschikt. Meer informatie vindt u [hier](#).

Waarom lees ik niets terug over het VSO?

Voor het VSO is door de sociale partners in het primair onderwijs en in samenwerking met Lecso een apart protocol ontwikkeld, wat is gebaseerd op het protocol voor het voortgezet onderwijs. Deze is [hier](#) te vinden.

Geldt het protocol ook voor private scholen voor voortgezet onderwijs?

Het protocol is van toepassing op het gehele voortgezet onderwijs, ongeacht of dat publiek of privaat gefinancierd is. Het NRTO – de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding - is geraadpleegd bij de totstandkoming van dit protocol.

Moeten alle leerlingen in gelijke mate naar school?

Alle scholen gaan open voor alle leerlingen. Dat is het uitgangspunt. Dat betekent dat scholen ervoor moeten zorgen dat alle leerlingen voor een deel van de tijd weer naar school gaan. Binnen dat regime is het wel mogelijk dat sommige leerlingen meer aanwezig zijn op school dan andere leerlingen.

Moet mijn airco of luchtverversingssysteem uit?

Nee, het RIVM geeft aan dat er geen bewijs is dat deze schadelijke effecten kunnen hebben. Deze kunnen dus worden gebruikt.

Hoe ga ik om met de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad?

De WMS kent verschillende advies- en instemmingsrechten toe aan de (G)MR. Omdat het omgooien van de organisatie van de school in deze periode zo ingrijpend is, is ervoor gekozen om geen opsomming te geven van de precieze rechten in dezen. Afsproken is dat schoolleiding/bestuur en (G)MR constructief met elkaar overleggen om tot goede afspraken en organisatie te komen.

Is er een sectorbrede richtlijn over schoonmaak in de schoolgebouwen? Er is geen sectorbrede richtlijn, protocol o.i.d. voor schoonmaak in de schoolgebouwen. Er bestaat ook geen kwaliteitskeurmerk voor de schoonmaak in schoolgebouwen.

Het RIVM geeft wel [richtlijnen](#), kijk voor meer informatie [op deze website](#).

Wat zijn de richtlijnen met betrekking tot de diploma-uitreiking en maatregelen?

Scholen moeten ervoor zorgen dat er in de school enkel onderwijs-gerelateerde activiteiten worden georganiseerd. Voor andere bijeenkomsten geldt een maximum van 30 personen. Na 1 juli 2020 geldt een maximum van 100 personen. De ruimte in het schoolgebouw is dus lastig te gebruiken voor een diploma-uitreiking. Op deze [pagina](#) vindt u voorbeelden van scholen.

Op de scholen worden zogenaamde toetslocaties ingericht. Als het bijvoorbeeld gaat om de aula of gymzaal kunnen heel veel tafels met leerlingen (bijv. 88 leerlingen) worden geplaatst, met inachtneming van de 1,5 meter-regel. Geldt het max van 30 personen (in bioscopen) ook voor deze ruimtes?

88 leerlingen in een ruimte lijkt erg veel. Wellicht wordt het dan moeilijker om de 1,5 meterregel te hanteren en looproutes e.d. te handhaven, evenals de druk op het OV, die ook niet te hoog mag worden. Maar als dat geen problemen oplevert en de 1,5 meter-regel wordt gehanteerd, lijkt het mogelijk.

Hoe zit het met de eisen van toiletgroepen?

Ook op het toilet moet je die 1,5m borgen. Dat kan betekenen dat je één toilet bv. afsluit.

Wat houdt het pakket infographics in, zit er ook bewegwijzering bij om de routing uit te zetten binnen het gebouw, 1,5m posters e.d. wanneer komen deze, hoe komen wij eraan en zijn hier een voorbeelden van?

OCW ontwerpt, zoals ook voor het PO is gedaan, posters die te downloaden zijn, en vervolgens door de scholen zelf geprint kunnen worden. Er zijn drie verschillende posters die kunnen worden opgehangen bij de ingangen van de school, bij de leslokalen, en op het schoolplein of fietsenstallingen.

OV-AFSPRAKEN

Waarom deze OV-afspraken?

De druk op het OV moet beperkt worden. Om die reden is het belangrijk dat regionale vervoerders weten op welke momenten gebruik wordt gemaakt van het OV. Hierdoor hebben zij de mogelijkheid om het OV-gebruik zoveel mogelijk te spreiden. Hierdoor wordt het ook mogelijk dat ook de leerlingen die normaal gesproken van het OV gebruik maken om op school te komen alsnog (met OV of anderszins, zie de afspraken in de handreiking) op school komen.

Zijn deze OV-afspraken ook op het VSO van toepassing?

Een deel van de leerlingen in het VSO komt het vervoer dat door de gemeente is georganiseerd. Voor deze groep leerlingen blijft de gemeente het vervoer organiseren. Leerlingen die in een straal van minder dan 8 kilometer van de school wonen worden, net als alle andere vo-leerlingen, verzocht om te fietsen danwel zich te laten halen en brengen door een ouder/verzorger. Voor leerlingen in het VSO die buiten een straal van 8 kilometer van de school wonen en echt geen ander alternatief hebben dan het OV is, net als voor regulier vo-leerlingen, deze handreiking van toepassing.

Waarom zijn de postcode en haltes (indien bekend) nodig?

Zonder deze reistijden, postcode en eventueel de halte kan de regionale vervoerder niet inschatten hoe druk het gaat worden op bepaalde trajecten. De capaciteit van het OV is vanwege de 1,5 meter regels (meer dan) gehalveerd. De school bekijkt met de regionale vervoerder of het aannemelijk is dat de leerling, die écht met het OV moet reizen, wel gebruik kan maken van het OV en of er voldoende capaciteit en zitplaatsen beschikbaar zijn. Zo nodig wordt er alternatief vervoer geregeld. Voor deze berekeningen moet de vervoerder weten waar de leerlingen vandaan komen, bij welke halte zij op zullen gaan stappen, etc.

Wat doe ik als de ouders of leerling niet willen meewerken met de OV-afspraken?

Voor het doorgeven van de postcode en de vertrek- en aankomsttijden is geen toestemming nodig van de ouders of de leerling. Het zijn namelijk geen persoonsgegevens, daarom is er geen privacywetgeving van toepassing. Het is wel netjes om de ouders te informeren over het doorgeven van de informatie. Het is de wens van de samenleving dat de druk in het OV niet te groot wordt, en om het vervoer van leerlingen in het OV te beperken en te spreiden. Daarom werken de scholen samen met de vervoerders, het ministerie van OCW en I&W. Als de gegevens over de reistijden en halte niet door de ouders verstrekt worden, dan mag de school wél zelf de schooltijden en postcode verstrekken aan de vervoerder (de school hoeft niet te gaan raden wat de mogelijke halte is waar vandaan de leerling reist). Het helpt misschien om uit te leggen dat als de ouders niet meewerken, dit mogelijk betekent dat de vervoerder en de school niet kunnen garanderen dat de leerling een plek in het OV heeft en de school (tijdig) zal kunnen bereiken.

Is een postcode geen persoonsgegeven waarop de AVG of privacywet van toepassing is?

Nee, het verstrekken van een postcode valt niet onder de privacywetgeving. Een postcode is geen persoonsgegeven omdat het niet (in)direct te herleiden is tot de individuele leerling. Onder een postcode, vallen doorgaans meerdere straten en huizen. Een vervoerder kan niet uit de postcode, reistijden en

halte(s) afleiden om welke leerling het precies gaat. Ouders hoeven geen dus toestemming te geven en kunnen dus geen bezwaar maken. Het is wel netjes om de ouders vooraf te informeren.

Moet ik een contract of verwerkersovereenkomst afsluiten met de regionale vervoerder(s)?

Nee, er worden geen persoonsgegevens verstrekt aan de vervoerder. Daarom is de privacywetgeving niet van toepassing. Er hoeft geen overeenkomst te worden gesloten met de vervoerder. De gegevens zijn niet vertrouwelijk of gevoelig. Als de school dat wil, kan de lijst met gegevens natuurlijk op een veilige manier aan de vervoerder worden verstrekt, bijvoorbeeld via de cloudoplossing van de school (deel de link naar het bestand in de cloud (Onedrive, Sharepoint of Google Drive), dan hoeft het bestand niet als bijlage te worden verstuurd).

PERSONEEL

Hoe vul ik als werkgever mijn arbo-verantwoordelijkheid in?

1. Vanuit de **Arbowet** heeft het schoolbestuur de plicht – voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevergd – het werk zo te organiseren dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer.
2. Bij de keuze van de genomen maatregelen schrijft de Arbowet tevens voor dat deze zijn gebaseerd op de ‘stand van de wetenschap en professionele dienstverlening’. Voor wat betreft de Corona-maatregelen vertegenwoordigt het **RIVM** deze stand der wetenschap. Het RIVM stelt de richtlijnen op over de omstandigheden waaronder het veilig is om te (gaan) werken.
3. Het is vervolgens aan **het schoolbestuur** om – samen met de pmr - de richtlijnen van het RIVM te concretiseren naar de specifieke schoolsituatie. Dit kunnen zowel inrichting-technische alsook organisatorische maatregelen betreffen.

Werknemers hebben de plicht om de aanwijzingen van het schoolbestuur over veilig en gezond werken in de school op te volgen. Daarvoor geeft het schoolbestuur aan de werknemers voorlichting over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en instructies over de wijze waarop zij de RIVM-richtlijnen moeten naleven. Het schoolbestuur ziet vervolgens toe op het naleven van de instructies.

Op haar [website](#) geeft Voion meer informatie over hoe vo-scholen veilig en gezond aan het werk kunnen tijdens de Corona-pandemie informatie.

Wordt al het onderwijs(ondersteunend)personeel vanaf 2 juni geacht weer naar school te komen?

Onderwijs is een van de vitale sectoren in onze samenleving. Onderwijspersoneel dat gezond is, is in principe beschikbaar voor het verzorgen van het onderwijs op de school. Niet al het personeel, maar wel het personeel dat op locatie nodig is om het onderwijs op school vorm te geven (zoals leraren, maar ook klassenassistenten, conciërges of receptiemedewerkers), komt weer op school. Verder geldt het volgende:

- a. Onderwijspersoneel dat behoort tot medische risicogroepen krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.
- b. Onderwijspersoneel met gezinsleden/huisgenoten die behoren tot medische risicogroepen krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.

Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort of gezinsleden/huisgenoten heeft die behoren tot de medische risicogroepen (en dus in principe op locatie werkt) maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of en hoe tot afspraken gekomen

kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Medische informatie van de werknemer hoeft niet gedeeld te worden met de werkgever of collega's. De bedrijfsarts kan hierbij worden betrokken.

Wij maken ons zorgen over het feit dat onze medewerkers vanaf 2 juni niet op school kunnen werken omdat ze zitten met kinderen die maar halve dagen naar school kunnen en kinderopvang die onvoldoende capaciteit heeft om in voldoende opvang te voorzien.

Op het moment dat een werknemer mogelijk niet (op school) kan werken in verband met de privésituatie moeten school en werknemer hier afspraken over maken. In principe geldt de regel dat het onderwijs een vitaal beroep is en dat leraren, mits gezond, gevraagd mag worden om op school te werken. Als leraren opvangproblemen hebben omdat zij kinderen hebben in schoolgaande leeftijd moeten zij en hun werkgever hierover afspraken maken.

Kan onderwijsondersteunend personeel (OOP) worden verplicht om te werken op school?

Iedereen in Nederland is gevraagd om, waar mogelijk, thuis te werken. Indien het onderwijsproces van de school ook ondersteund kan worden vanuit huis is het logisch om als medewerker thuis te werken. Onderwijsondersteunend personeel dat gezond is en niet tot een risicogroep behoort kan, als het noodzakelijk is voor het onderwijsproces, wel verzocht worden om op een schoollocatie te werken.

Kan onderwijspersoneel getest worden als er aanleiding is?

Personeelsleden met coronagerelateerde klachten worden getest conform het landelijk testbeleid en opgestelde uitgangspunten. Meer info: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen> Vanaf 1 juni kan iedereen in Nederland getest worden. Daarvoor kunnen mensen met milde klachten zich direct bij de GGD melden, via een nationaal telefoonnummer. Met zware klachten wordt aangeraden om meteen met de huisarts contact op te nemen.

Waarom lees ik in dit protocol niets over het gebruik van mondkapjes?

Mondkapjes hoeven niet op school gebruikt te worden. Buiten de zorg zijn mondkapjes verplicht in het openbaar vervoer. Uiteraard staat het mensen vrij om een mondkapje te dragen als zij dat willen.

Is er voor het onderwijspersoneel een flyer beschikbaar over de mentale gezondheid?

Het Maastricht Universitair Medisch Centrum (UMC) heeft een speciale folder gemaakt waarin u lezen hoe mensen stress kunnen herkennen en hoe ze daarmee om kunnen gaan:
<https://www.voion.nl/media/3419/omgaan-met-stress-door-het-coronavirus.pdf>

Is het protocol ook van toepassing op stagiaires en lio's?

Ja, die vallen gewoon onder de verantwoordelijkheid van de school, en daarmee is het protocol ook op hen van toepassing.

PRAKTIJKONDERWIJS EN BEROEPSGERICHTE VAKKEN

Praktijklessen van praktijkonderwijs en beroepsgerichte vakken kunnen moeilijk worden uitgevoerd in het 1,5 meter afstand-regime. Hoe gaan we hier als school mee om?

Voor het praktijkonderwijs en beroepsgerichte vakken worden theorie- en praktijkvakken gegeven.

- Voor de uitvoering van de theorievakken en lessen gelden dezelfde voorzorgsmaatregelen zoals deze worden voorgesteld binnen de richtlijnen voor veiligheid en hygiëne van het RIVM, en als zodanig opgesteld in het protocol 'opstart voortgezet onderwijs'.
- Voor de praktijklessen zullen per school op maat afspraken worden gemaakt. Een aantal vakken kan niet gegeven worden op het moment dat er 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling, en tussen leerling en volwassene geldt.
- Daarnaast worden door de Stichting Platforms VMBO en de Sectorraad Praktijkonderwijs servicedocumenten ontwikkeld, op basis van dit protocol, met meer informatie, tips en voorbeelden over respectievelijk het beroepsgerichte vmbo en het praktijkonderwijs.

Kunnen stages van leerlingen vanaf 2 juni weer doorgaan?

Dit kan, mits het stagebedrijf in kwestie open is, zij de richtlijnen van het RIVM (in het kader van hun verantwoordelijkheid) toepassen en de stagiair in kwestie zonder gebruik van OV de stagelocatie kan bereiken.